

Kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityksen alaan

OT00BE35 Rahoitus ja vakuudet

ON-työ

Laatija:

Aapo Haavikko

13.4.2025

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu

Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

ON-työ

Oppiaine: Esineoikeus

Tekijä: Aapo Haavikko

Otsikko: Kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityksen alaan

Ohjaaja: Teemu Juutilainen

Sivumäärä: 21 sivua

Päivämäärä: 13.4.2025

Tässä työssä tarkastellaan kryptovaluuttojen kuulumista yrityskiinnityksen alaan Suomen oikeusjärjestelmässä. Yrityskiinnitys on keskeinen vakuusmuoto, jonka tarkoituksena on mahdollistaa yritysten irtaimen omaisuuden käyttäminen, esimerkiksi luoton vakuutena, ilman hallinnan siirtoa eli traditiota. Kryptovaluuttojen oikeudellinen asema Suomen oikeusjärjestelmässä on vielä epäselvä ja kontekstista riippuvainen, joten on tarpeellista tarkastella niiden kuulumista yrityskiinnityksen alaan. Työssä tarkastellaan lisäksi mahdollisuutta pantata kryptovaluuttoja yrityskiinnityksestä huolimatta.

Tutkielma on lainopillinen, jossa analysoidaan voimassa olevaa lainsäädäntöä, oikeuskäytäntöä ja oikeuskirjallisuutta. Tarkastelu kohdistuu erityisesti yrityskiinnityslakiin sekä kryptovaluuttojen asemaan suomalaisessa ja Euroopan unionin oikeudessa. Tutkimuksessa arvioidaan kryptovaluuttojen rinnastettavuutta muihin yrityskiinnityksen alaan kuuluviin omaisuuslajeihin, kuten arvo-osuuksiin ja arvopapereihin sekä niiden mahdollista omaa erityisasemaa.

Tutkielmassa esitetään, että kryptovaluutat voidaan tulkita yrityskiinnityksen alaiseksi omaisuudeksi historiallis-tavoitteellisen ja analogisen tulkinnan perusteella. Vaikka kryptovaluutat eivät suoraan kuulu yrityskiinnityslaisiin määriteltyihin omaisuuslajeihin, ne voidaan analogisesti rinnastaa esimerkiksi arvo-osuuksiin ja muuhun rahoitusomaisuuteen. Systemaattisen ja historiallis-tavoitteellisen tulkinnan avulla tutkielmassa esitetään myös, että kryptovaluuttoja olisi mahdollista erillispanjata yrityskiinnityksestä huolimatta.

Avainsanat: Esineoikeus, Yrityskiinnitys, Panttioikeus, Virtuaalivaluutta, Kryptovaluutta

Sisällys

Kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityksen alaan	I
Lähteet.....	V
Lyhenteet.....	VIII
1 Johdanto	1
1.1 Lähtökohdat	1
1.2 Tutkimuskysymykset ja aiheen rajaus	1
1.3 Tutkimusmenetelmät.....	2
2 Yrityskiinnityksestä ja kryptovaluutoista	3
2.1 Yrityskiinnitys	3
2.1.1 Yrityskiinnityksen tavoitteet.....	3
2.1.2 Yrityskiinnityslain soveltamisala.....	4
2.1.3 Yrityskiinnityksen alaan kuuluva omaisuus.....	5
2.1.4 Yrityskiinnitys panttioikeutena.....	5
2.2 Kryptovaluuttojen oikeudellinen asema.....	6
2.2.1 Kryptovaluutan määritelmä	6
2.2.2 Kryptovaluutat EU:n oikeudessa ja toimielimissä	8
2.2.3 Kryptovaluutat suomalaisessa oikeudessa.....	9
2.3 Yhteenveto	10
3 Kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityksen alaiseen omaisuuteen ..	12
3.1 Arvo-osuus, rahaa vai ei kumpaakaan?	12
3.1.1 Rinnastaminen rahaan.....	12
3.1.2 Rinnastaminen arvo-osuuksiin ja arvopapereihin	13
3.1.3 Yhteenveto.....	13
3.2 Ovatko kryptovaluutat yrityskiinnityksen alaista omaisuutta?.....	14
3.2.1 Lainopillinen tulkinta	14
3.2.2 Supistava vai laajentava tulkinta? Analogia vai vastakohtaispäätelmä?	14
3.2.3 Johtopäätös	16
4 Kryptovaluuttojen erillispanttaus yrityskiinnityksestä huolimatta	17
4.1 Yrityskiinnityksen suhde muihin vakuusmuotoihin.....	17
4.2 Kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityslain 4.3 §:n soveltamisalaan	18
5 Johtopäätöksiä.....	21

Lähteet

Kirjallisuus

- Aarnio, Aulis, Luentoja lainopillisen tutkimuksen teoriasta, Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan julkaisut. Helsinki 2011.
- Caselius, Ilmari, Laki irtaimistokiinnityksestä annettu helmikuun 17 päivänä 1923 siihen liittyvine asetuksineen ja selityksineen. Werner Söderström Oy 1923.
- Hautamäki, Jon – Atallah Max – Koskikare Karri, Virtuaalivaluutan tarjoaminen – käsikirja virtuaalivaluuttalain soveltamiseen. Edita Publishing Oy 2019.
- Havansi, Erkki, Esinevakuusoikeudet. Toinen, uudistettu painos. Lakimiesliiton kustannus 1992.
- Hirvonen, Ari, Mitkä metodit? Opas oikeustieteen metodologiaan. Yleisen oikeustieteen julkaisuja 17. Helsinki 2011.
- Kaisto, Janne, Lainoppi ja oikeusteoria. Edita Publishing Oy 2005.
- Kaisto, Janne – Paukku, Eelis – Riekkinen, Juhana, Lohkoketjukuridiikan perusteet. Lapin yliopisto 2023.
- Kartio, Leena, Esineoikeuden perusteet. 2. uudistettu painos. Talentum Media Oy 2001.
- Keskitalo, Kristian, Suomen rahan sääntelyn oikeushistoria – raha oikeudellisena maksuvälineenä ennen ja nyt. Helsingin yliopisto 2022.
- Keskitalo, Kristian, Oikeustieteellinen rahateoria laintulkinnassa. Defensor Legis 3/2023 s. 489–500.
- Lacity, Mary C – Treiblmaier, Horst, Blockchains and the Token Economy, Theory and Practise. Palgrave Macmillan 2022.
- Leskinen, Minni, De lege ferenda -tutkimuksesta metodina ja tieteenä. Lakimies 7–8/2022, s. 1158–1185.
- Majamaa, Vesa, Eräs yrityskiinnityksen kohteen ongelma – Ajatustottumuksemme aikaansaannos? Defensor Legis 1/1991 s. 506–521.
- Määttä, Tapio (toim.) – Tolvanen, Matti – Kolehmainen, Antti – Kosonen, Jonna – Väättänen Ulla – Keinänen, Anssi, Oikeudellisen ajattelun perusteita. Oikeustieteiden laitos. Joensuu 2018.
- Ojanen, Ilmari – Juhani, Sutinen, Yrityskiinnitys. 2. uudistettu painos. Lakimiesliiton kustannus 1991.

Tammi-Salminen, Eva, Sopimus, kompetenssi ja kolmas. Suomalainen lakimiesyhdistys 2001.

Tammi-Salminen, Eva, Esinevakuusoikeuden perusteet. Alma Talent Oy 2015.

Tepora, Jarno – Kaisto, Janne – Hakkola, Esa, Esinevakuudet. 2., uudistettu painos. Helsingin Kamari Oy 2016.

Tuomisto, Jarmo, Yrityskiinnitys. Talentum Media Oy 2007.

Virallislähteet

HE 190/1983 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle yrityskiinnityslainsäädännöksi

HE 104/1990 vp. Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvo-osuusjärjestelmästä sekä siihen liittyväksi lainsäädännöksi

HE 32/2012 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle arvopaperimarkkinoita koskevaksi lainsäädännöksi

HE 167/2018 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

HE 31/2024 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sekä eräksi muiksi laeiksi

Euroopan unioni

Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. lokakuuta 2022 uusien teknologioiden vaikutuksesta verotukseen: krypto- ja lohkoketjuteknologiat (2021/2201(INI))
Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Kryptovarot – haasteet ja mahdollisuudet” 21.12.2022

Oikeustapaukset

KKO 2016:64

KHO 2019:42

KKO 2020:62

Tuomio 22.10.2015, Skatteverket v. David Heqvist C-264/14, ECLI:EU:C:2015:718

Muut lähteet

Mitä tarkoittaa virtuaalivaluutta, kryptovaluutta, kryptovara, ICO tai lompakkopalvelu?

Finanssivalvonta 2019

<https://www.finanssivalvonta.fi/kuluttajansuoja/virtuaalivaluutat/> (luettu 11.2.2025)

Virtuaalivaluuttojen verotus, Verohallinto 2020

<https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48411/virtuaalivaluuttojen-verotus3/> (luettu 11.2.2025)

European Law Institute, ELI Principles on the Use of Digital Assets as Security, Report of the European Law Institute. 2022

Digitaalisesta eurosta, EKP n.d.

https://www.ecb.europa.eu/euro/digital_euro/html/index.fi.html (luettu 11.2.2025)

Eklund, Jesper, Näin valitset parhaan kryptovaluuttalompakon. Coinmotion 7.6.2023

<https://coinmotion.com/fi/bitcoin-lompakko/> (luettu 11.2.2025)

Lyhenteet

YrKiinL	Yrityskiinnityslaki (634/1984)
IrtKiinL	Laki irtaimistokiinnityksestä (55/1923)
Virtuaalivaluuttalaki	Laki virtuaalivaluutan tarjoajista
Kryptovaralaki	Laki kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista (402/2024)
KKO	Korkein oikeus
KHO	Korkein hallinto-oikeus
EKP	Euroopan keskuspankki
EUT	Euroopan Unionin tuomioistuin

1 Johdanto

1.1 Lähtökohdat

Kryptovaluuttojen oikeudellinen asema on ollut oikeudellisen keskustelun kohteena, erityisesti koskien niiden luonnetta ja käyttöä, niin kotimaassa, Euroopan unionissa kuin maailmalla. Kryptovaluuttojen käyttöä vakuutena on jo tutkittu lähinnä panttauksen näkökulmasta, mutta kryptovaluuttojen asema osana yritysikiinnitystä on edelleen epäselvä. Yritysikiinnityslaki (YrKiinL, 634/1984) tuli voimaan vuonna 1986, ja lailla korvattiin aikaisemmin voimassa ollut laki irtaimistokiinnityksestä (IrtKiinL, 55/1923).

Yritysikiinnityksen avulla elinkeinonharjoittaja voi käyttää irtainta omaisuuttaan vakuutena ilman, että sen hallintaa tarvitsee luovuttaa. Tämä työ tarkastelee kryptovaluuttojen soveltuvuutta osaksi yritysikiinnitystä erityisesti niiden nykyisen oikeudellisen aseman ja omaisuusluonteen näkökulmasta. Kryptovaluuttojen monipuolisen käytön yleistymisen ja niiden kasvava taloudellinen merkitys luovat relevantteja esinevakuusoikeudellisia kysymyksiä, esimerkiksi yritysikiinnitykseen liittyen.

1.2 Tutkimuskysymykset ja aiheen rajaus

Tutkielman ensimmäinen tutkimuskysymys keskittyy siihen, voidaanko kryptovaluuttoja pitää yritysikiinnityksen alaan kuuluvana omaisuutena Suomen oikeusjärjestelmässä. Asiaa tarkastellaan sekä kansallisen että Euroopan unionin lainsäädännön ja oikeuskäytännön pohjalta. Tarkastelun kohteena on myös kryptovaluuttojen oikeudellinen luonne omaisuuseränä.

Toinen tutkimuskysymys on se, voidaanko kryptovaluuttoja myös pantata yritysikiinnityksestä huolimatta. Myös tämä kysymys on erityisen keskeinen, sillä lain lähtökohtana on erillispanttauksen kieltö, johon on kuitenkin asetettu rajatut poikkeukset.

Näihin kysymyksiin pyritään vastaamaan selvittämällä, voidaanko kryptovaluuttoja rinnastaa johonkin yritysikiinnityksen alaiseen omaisuuteen, kuuluvatko ne yritysikiinnityksen piiriin täysin omana omaisuusluokkana vai jäävätkö ne yritysikiinnityksen ulkopuolelle.

Aiheen tutkiminen on tarpeellista, koska voimassa oleva lainsäädäntö ei yksiselitteisesti määrittele kryptovaluuttojen asemaa yritysikiinnityksessä. Oikeuskäytännössä on esiintynyt myös erilaisia tulkintoja kryptovaluuttojen omaisuusluonteesta.

Aiheen käsittely alkaa yritysikiinnityksen perusteiden ja tavoitteiden tarkastelulla. Seuraavaksi siirrytään kryptovaluuttojen oikeudellisen aseman käsittelyyn Suomen ja Euroopan unionin oikeuden näkökulmasta. Tämän jälkeen analysoidaan kryptovaluuttojen asemaa osana yritysikiinnitystä, ottaen huomioon aiemmat oikeudelliset tulkinnat sekä yritysikiinnitykseen liittyvä sääntely. Lopuksi esitetään tutkimuksen johtopäätökset ja tulkintasuositukset ja otetaan kantaa oikeustilaan ja sen kehittämiseen.

1.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkielmassa sovelletaan ensisijaisesti lainopillista eli oikeusdogmaattista menetelmää, sillä tavoitteena on selvittää voimassa olevan oikeuden sisältöä ja tulkintaa.¹ Lainopin avulla selvitetään voimassa olevan oikeuden sisältöä ja annetaan normi- ja tulkintakannanottoja. Normikannanottoilla otetaan kantaa siihen, mitkä oikeusnormit kuuluvat voimassa olevaan oikeuteen. Tulkintakannanottoilla pyritään antamaan oikeusnormille jokin tarkempi merkityssisältö.² Työssä keskitytään de lege lata -analyysiin, eli tutkitaan voimassa olevan lainsäädännön merkityssisältöä. Perustana ovat oikeusjärjestykseen sisältyvät säädökset.³ Tutkielmassa analysoidaan oikeusnormien soveltamisalaa, ja arvioidaan niiden mahdollisia merkityssisältöjä erilaisissa käyttötilanteissa, sekä jäsennetään niitä systemaattisesti. Tulkintakannanottoihin päästään erityisesti historiallista-tavoitteellisen, analogisen sekä systemaattisen tulkinnan avulla. Tutkielmassa hyödynnetään lainsäädäntöä, esitöitä, oikeustapauksia ja oikeuskirjallisuutta. Työn tavoitteena on esittää selkeä ja perusteltu oikeudellinen tulkinta kryptovaluuttojen kuulumisesta yritysikiinnityksen soveltamisalaan ja esittää suosituksia oikeuden kehittämiseksi de lege ferenda -näkökulmasta.⁴

---

¹ Hirvonen 2011, s. 21–22.

² Hirvonen 2011, s. 22 ja Kaisto 2005 s. 345.

³ Aarnio 2011, s. 13.

⁴ De lege ferenda -tutkimuksesta ks. Leskinen 2022, s. 1158.

2 Yrityskiinnityksestä ja kryptovaluutoista

2.1 Yrityskiinnitys

2.1.1 Yrityskiinnityksen tavoitteet

YrKiinL:n tavoitteena on parantaa yritysten mahdollisuutta käyttää irtainta omaisuutta luoton vakuutena erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten keskuudessa. Lailla haluttiin lisäksi vähentää yritysten tarvetta turvautua yrityksen ulkopuolisten tahojen antamiin vakuuksiin.⁵ Aikaisemmin voimassa ollut irtaimistokiinnitys ja IrtKiinL, jota voidaan pitää yrityskiinnityksen edeltäjänä⁶, oli melko suppea. Lisäksi se tuotti kiinnityksenhaltijalle yrityskiinnitystä heikomman suojan niin suhteessa vakuudenantaja-velalliseen kuin tämän muihin velkojiinkin nähden.⁷ Lisäksi irtaimistokiinnitystä käytettiin lähinnä lisävakuutena, eivätkä pankit välttämättä hyväksyneet irtaimistokiinnitystä yksinään vakuutena.⁸ On kuitenkin hyvä huomata, että myös yrityskiinnitystä harvemmin käytetään yksinään vakuutena.⁹

Pienten ja keskisuurten yritysten intresseissä on usein käyttää irtainta omaisuutta vakuutena. Ongelmaksi tällöin muodostuu sivullisittomuuden edellytykseksi asetettu julkivarmistus. Etenkin irtaimen esineen panttaukseen liittyvä hallinnansiirtovaatimus aiheuttaa yrityksille ongelmia, koska yrityksen intresseissä olisi käyttää kohdetta edelleen panttauksesta huolimatta. Toinen ongelma perinteisessä panttauksessa on panttauksen yksilöitävyysvaatimus.¹⁰ Usein yritys haluaa käyttää irtainta omaisuuttaan vakuutena kokonaisuutena useiden yksittäisten vakuuksien sijaan.¹¹ Yrityskiinnitys on ratkaisu edellä mainittuihin ongelmiin.

Yrityskiinnityksen vahvuuksia ovat yrityskiinnityksen alaan kuuluvan omaisuuden laajuus, vakuusoikeuden perustamisen helppous ja vakuusomaisuuden käytön joustavuus.

Yrityskiinnitys kohdistuu vaihtelevaan omaisuusmassaan yrityskiinnitys estä irtaimen käyttöä tai siirtämistä samalla tavalla kuin monien muiden vakuuskäyttömahdollisuuksien kohdalla.¹²

---

⁵ HE 190/1983 vp, s. 1–2.

⁶ Tuomisto 2007, s. 1.

⁷ Tammi-Salminen 2015, s. 387.

⁸ HE 190/1983 vp, s. 4.

⁹ Ks. yrityskiinnityksen lisävakuutusikäytön syistä esim. Tuomisto 2007, s. 15.

¹⁰ Esim. Havansi 1992, s. 30–31 ja s. 69.

¹¹ Tammi-Salminen 2015, s. 385–386.

¹² Tuomisto 2007, s. 5.

Yrityskiinnityksestä on haluttu tehdä sellainen vakuusmuoto, joka olisi mahdollisimman monelle yritykselle käyttökelpoinen. Lisäksi lakia valmisteltaessa on haluttu säätää yritysikiinnityksen alaisen omaisuuden skaala laajaksi ja jopa niin laajaksi, että kaikki yrityksen elinkeinotoiminnassa käytettävä irtain omaisuus olisi yritysikiinnityksen avulla käytettävissä vakuutena.¹³

Yritysikiinnityksen tuottaman panttioikeuden voidaan kuitenkin katsoa olevan heikompi verrattuna tavanomaiseen panttioikeuteen. Esimerkiksi velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/1992) 5.1 §:n mukaan konkurssissa yritysikiinnityksen etuoikeus on vain 50 % kiinnitetyn omaisuuden arvosta.¹⁴ Lisäksi esimerkiksi poikkeukset erillispanttauksen kieltoon heikentävät yritysikiinnityksen suhteellista asemaa verrattuna tavanomaiseen panttioikeuteen.¹⁵

2.1.2 Yritysikiinnityslain soveltamisala

YrKiinL 1 §:n mukaan yritysikiinnityksen perusedellytyksenä on se, että vakuudenantaja on kaupparekisteriin merkitty elinkeinoharjoittaja. Lisäksi edellytyksenä on se, että kiinnitettävä omaisuus on elinkeinoharjoittajan omistuksessa, ja kyseessä on irtainta omaisuutta.

Lain tavoitteena on se, että yritysikiinnitys olisi kaikkien elinkeinoharjoittajien käytettävissä. Elinkeinoharjoittajalla tarkoitetaan sekä liikkeen- että ammatinharjoittajaa. Kiinnityksen voisivat tehdä kaikki, jotka ovat merkitty kaupparekisteriin.¹⁶ YrKiinL:n esitöissä mainitaan, että yritysikiinnitys voidaan vahvistaa elinkeinoharjoittajan elinkeinotoimintaan kuuluvaan irtaimen omaisuuteen. Kriteereiksi on esitetty esimerkiksi se, että kiinnitettävä omaisuus on elinkeinoharjoittajan omistuksessa. Tammi-Salmisen mukaan omistuksen kriteeri näyttäisi olevan kuitenkin laajempi kuin YrKiinL 1 § antaa ymmärtää, perustuen myös esimerkiksi erilaisiin oikeuksiin.¹⁷ Tämän lisäksi kiinnitys ei saa kohdistua elinkeinoharjoittajan yksityiseen omaisuuteen.¹⁸ On kuitenkin katsottu että, kun kyseessä on oikeushenkilö ja elinkeinoharjoittaja, jonka toiminnan tarkoitus on tuoton hankkiminen, käytännössä tällä kriteerillä ei ole merkitystä. Kriteerillä näyttäisikin olevan merkitystä lähinnä, kun kyseessä

---

¹³ Ks. HE 190/1983 vp, s. 2.

¹⁴ Täytyy kuitenkin huomata, että ulosotossa yritysikiinnitys tuottaa etuoikeuden omaisuuteen täydestä arvosta (ks. tarkemmin velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain 5.2 §).

¹⁵ Erillispanttauksen kiellosta ks. tarkemmin luvusta 4.1.

¹⁶ HE 190/1983 vp, s. 6.

¹⁷ Tammi-Salminen 2015, s. 397.

¹⁸ HE 190/1983 vp, s. 6.

on toiminimiyrittäjä. Ongelmia erottelun kanssa voi tulla kuitenkin myös avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön kanssa.¹⁹ Lisäksi elinkeinotoimintaa harjoittavan yhteisön kohdalla kysymys tulee relevantiksi lähinnä silloin, kun yhteisö harjoittaa myös aatteellista toimintaa.²⁰

2.1.3 Yrityskiinnityksen alaan kuuluva omaisuus

YrKiinL 3 §:ssä listataan se irtain omaisuus, joka kuuluu yrityskiinnityksen alaan.

Yrityskiinnitys koskee YrKiinL 3 §:n mukaan 1) rakennuksia, rakennelmia, koneita, kalustoa ja näihin verrattavaa käyttöomaisuutta, 2) tavaramerkkioikeutta, toiminimioikeutta, mallioikeutta, patenttioikeutta ja muuta immateriaalioikeutta sekä vuokraoikeutta, käyttöoikeutta, irrottamisoikeutta ja muuta erityistä oikeutta sekä muuta käyttöomaisuutta, 3) aineita, tarvikkeita, valmisteita, tavaroita ja muuta vaihto-omaisuutta, sekä 4) kassavaroja, saatavia, arvopapereita, arvo-osuuksia ja muuta rahoitusomaisuutta. Näistä kohdista tässä työssä lähemmin tarkasteltavaksi tulee momentin kohta 4, sillä tähän omaisuuslajiin kryptovaluutat on yleisesti katsottu rinnastuvan.²¹

Lain esitöissä kuvataan, kuinka yrityskiinnityksen alaan kuuluu myös helposti pantattavaa omaisuutta kuten osakkeita, obligaatioita ja muita arvopapereita.²² Myöhemmin yrityskiinnityslakiin on tehty muutos, jossa yrityskiinnityksen alaan lisättiin myös arvo-osuudet. Nämä lisättiin pykälän 4 kohtaan muiden rahoitusomaisuuserien joukkoon.²³ Majamaan tulkinnan mukaan YrKiinL:n lisättiin arvo-osuudet lähinnä ”varmuuden vuoksi”. Majamaa kuvailee yrityskiinnitystä sateenvarjona ja yrityskiinnityksen piiriin kuuluvat varallisuus lajista ja laadusta riippumatta.²⁴

2.1.4 Yrityskiinnitys panttioikeutena

Tulkinnallista problematiikkaa yrityskiinnitykseen liittyen luo sen luonne panttioikeutena. YrKiinL 7 §:n mukaan yrityskiinnitys tuottaa panttioikeuden kiinnitettyyn omaisuuteen. Myös IrtKiinL:ssä käytettiin kiinnityksen tuottamaa oikeutta panttioikeutena.²⁵ Toisaalta laissa ei

---

¹⁹ Tuomisto 2007, s. 61–63 ja Ojanen – Sutinen 1986, s. 62.

²⁰ Tuomisto 2007, s. 61.

²¹ Ks. kryptovaluuttojen omaisuusluonteesta luvuista 2.2, 2.3 ja 3.1.

²² HE 190/1983 vp, s. 7.

²³ HE 107/1990 vp, s. 78.

²⁴ Majamaa kuvailee, että yrityskiinnityksen alaan kuuluu kaikki yrityksen irtain omaisuus sen lajista tai laadusta riippumatta. Tämä puhuisi sen puolesta, että arvo-osuuksien lisäämistä lakiin voidaan pitää varotoimenpiteenä. Ks. tarkemmin Majamaa 1991, s. 508–509.

²⁵ Tuomisto 2007, s. 7.

todeta panttioikeudelle minkäänlaista määritelmää. Oikeuskirjallisuudessa panttioikeuden määritelmään on kuitenkin kuulunut muun muassa yksilöitävyysvaatimus eli se, että panttioikeus kohdistuu yksilöityyn esineeseen.²⁶ Yrityskiinnityksessä poikkeuksellisesti vakuuskohde on lähes kokonaan yksilöimätön.²⁷ Tällaista yksilöitävyyttä ei kuitenkaan yrityskiinnityksessä ole edes mahdollista saavuttaa, sillä yrityksen irtain omaisuus annetaan vakuudeksi kokonaisuutena ja mahdollisesti ajan saatossa vaihtelevana.

Irtaimen esineen panttauksessa pääsääntönä julkivarmistuksen saamiseksi on hallinnan siirto eli traditio.²⁸ Kartion mukaan hallinta merkitsee tosiasiallista valtasuhdetta esineeseen.²⁹ Yrityskiinnitys on tässäkin suhteessa poikkeus pääsääntöön, sillä yrityskiinnityksen perimmäinen tarkoitus on antaa vakuudeksi irtainta omaisuutta nimenomaan ilman hallinnan siirtoa. Oikeuskirjallisuudessa onkin useasti pohdittu, onko yrityskiinnitys ylipäänsä panttioikeus. Erityisesti Havansi on kritisoinut panttioikeus-termin käyttöä, sillä hänen mukaansa yrityskiinnitys ”jää panttioikeuden varsinaisalueen ulkopuolelle”. Myös Tepora – Kaisto – Hakkola ja Tuomisto ovat kriittisiä sitä kohtaan, että yrityskiinnitystä kutsuttaisiin panttioikeudeksi. Heidän mielestään vakuusoikeudellinen systematisointi ja lain sanamuoto kuitenkin puhuvat sen puolesta, että on perusteltua puhua yrityskiinnityksestä panttioikeutena.³⁰ Myös tämä työ ottaa saman lähtökohdan kuin edellä mainitut.

2.2 Kryptovaluuttojen oikeudellinen asema

2.2.1 Kryptovaluutan määritelmä

Entä mitä kryptovaluutalla tarkalleen ottaen tarkoitetaan? Monenlaisia käsitteitä käytetään, kun puhutaan kryptovaluutoista tai virtuaalivaluutoista. Eroja tulee erityisesti silloin, kun kryptovaluutat ja virtuaalivaluutat määritellään esimerkiksi teknologisesti, taloudellisesti tai juridisesti. Tämän työn kannalta relevantein määritelmä saadaan nimenomaan juridisen määritelmän kautta. Euroopan unionin viidennessä rahanpesudirektiivissä virtuaalivaluutat määritellään digitaalisiksi arvonkantajiksi, jotka 1) eivät ole keskuspankin tai viranomaisen liikkeeseen laskemia tai takaamia ja joita ei välttämättä ole kytketty lailliseksi maksuvälineeksi vahvistettuun valuuttaan, 2) joilla ei ole samaa oikeudellista asemaa kuin

---

²⁶ Esim. Havansi 1992, s. 30–31 ja 69.

²⁷ Tuomisto 2007, s. 14.

²⁸ Tammi-Salminen 2015, s. 270 ja Havansi 1992, s. 139–140.

²⁹ Kartio 2001, s. 142.

³⁰ Havansi 1992, s. 69 ja 292–293, Tepora – Kaisto – Hakkola 2016, s. 179, Tuomisto 2007, s. 7–9.

valuutalla tai rahalla, mutta jotka luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt hyväksyvät vaihdantavälineenä ja 3) joita voi siirtää, varastoida ja myydä sähköisesti.³¹

Vaikka käsitteille kryptovaluutta ja virtuaalivaluutta voidaan antaa omat tarkat taloudelliset ja teknologiset määritelmät, tässä työssä kaikilla käsitteillä viitataan suomalaisen oikeudellisen käytännön mukaisesti viidennen rahanpesudirektiivin virtuaalivaluutan määritelmään.³²

Kryptovaluutta rakentuu julkisille ja yksityisille avaimille, joilla siirretään arvoa henkilöltä toiselle ja jotka salataan ennen jokaista siirtoa.³³ On myös huomionarvoista, että virtuaalivaluutan määritelmä ei ole rakennettu lohkoketjussa toimimisen varaan, vaikka monet ja tunnetuimmat virtuaalivaluutat toimivatkin lohkoketjuteknologian avulla.³⁴

Virtuaalivaluutta ei myöskään tarkoita samaa kuin lohkoketjuteknologia.³⁵

Kryptovaluuttojen vakuuskäytöstä on Suomessa niukasti tutkimusta. Euroopan tasolla asiaa on kuitenkin tutkittu enemmän. Esimerkiksi European Law Institute on kehittänyt raportissaan periaatteita digitaalisten varojen vakuuskäytölle. Nämä periaatteet koskevat muun muassa vakuusoikeuden perustamista digitaalisiin varoihin, sen tehokkuutta kolmansiin ja täytäntöönpanoa ja lakkauttamista.³⁶ Raportissa todetaan, että digitaalisen omaisuuden kuulumisen yritys kiinnityksen kaltaisiin vakuusjärjestelyihin saattaa olla epävarmaa. Samalla kuitenkin korostetaan, että vaikka kyseisten vakuusjärjestelyiden lainsäädäntö on vanhempaa kuin itse digitaaliset omaisuuserät, pelkästään tämän seikan ei tulisi estää niiden sisällyttämistä näiden järjestelyiden piiriin.³⁷

Edellä mainituista seikoista huolimatta kysymys kryptovaluuttojen kuulumisesta yritys kiinnityksen alaan tulee aloittaa analysoimalla kryptovaluuttojen oikeudellista asemaa Suomessa ja EU:ssa.

---

³¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/843, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen annetun direktiivin (EU) 2015/849 ja direktiivien 2009/138/EY ja 2013/36/EU muuttamisesta s. 54.

³² Keskustelussa ja sääntelyssä on myös yleistynyt laajempi termi kryptovarot (virtual asset). Uudempi regulaatio käyttääkin nykyään laajempaa kryptovara-termiä suppeamman virtuaalivaluutan sijaan, ks. luku 2.2.2 ja esim. Finanssivalvonta 2019.

³³ Finanssivalvonta 2019.

³⁴ On hyvä todeta, että myös keskusjohtoisesti voidaan luoda virtuaalisia valuuttoja, vaikkakin keskuspankin tai viranomaisen luoma virtuaalinen valuutta ei täytäkään virtuaalivaluutan määritelmää, esim. digitaalinen euro, ks. esim. EKP n.d.

³⁵ Ks. Lacity – Treiblmaier s. 38.

³⁶ Ks. tarkemmin European Law Institute 2022.

³⁷ European Law Institute 2022 s. 26, alaviite 35.

2.2.2 Kryptovaluutat EU:n oikeudessa ja toimielimissä

Kryptovaluuttojen sääntely perustui aikaisemmin lähinnä rahanpesun torjuntaan, ja sääntelyä olikin lähinnä rahanpesudirektiiveissä. Kuitenkin kesällä 2024 voimaan astui uusi MiCA-asetus³⁸, joka harmonisoi kryptovaramarkkinoita ja palveluntarjoajien asemaa. Asetuksessa kryptovarot määriteltiin olevan arvon tai oikeuden digitaalinen edustaja, joka pystytään siirtämään ja tallentamaan sähköisesti käyttäen hajautetun tilikirjan teknologiaa tai vastaavaa teknologiaa.³⁹ Asetuksessa keskitytään kuitenkin kryptovaramarkkinoihin ja palveluntarjoajiin, eikä asetuksessa säännellä suoraan kryptovaluuttojen luonnetta omaisuuseränä tai niiden mahdollista esinevakuuskäyttöä.

EU:n toimielimissä, esimerkiksi Euroopan parlamentin päätöslauselmassa 4. lokakuuta 2022, todetaan kryptovarojen olevan usein käytettävissä lohkoketjun tai tekoälyn kaltaisilla hajautetun tilikirjan teknologioilla.⁴⁰ Päätöslauselmassa ja myöhemmin MiCA-asetuksessa käytetään suoraan termiä ”tilikirjamaisuus”, joka osaltaan voi antaa perusteita rinnastaa kryptovaluuttoja muihin tilikirjamaisiin omaisuuseriin, esimerkiksi arvo-osuuksiin. Vielä suurempi rinnastus tehdään kuudennessa rahanpesudirektiivissä, jossa kryptovarot, tai tarkemmin kryptovaratilin, rinnastetaan useasti pankki- ja arvopaperitileihin.⁴¹ Mielenkiintoista kuitenkin on se, että unionin oikeudessa tapauksessa C-264/14, Skatteverket v. David Hedqvist EUT taas toteaa Bitcoin-virtuaalivaluutan olevan sopimukseen perustuva maksuväline eikä sitä ei voida pitää käyttö- eikä talletustilinä, maksuna eikä tilisiirtona.

Toisaalta EU-toimielimissä kryptovaluuttoja on rinnastettu myös rahaan. Esimerkiksi Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnossa aiheesta ”Kryptovarot – haasteet ja mahdollisuudet” todetaan, että ”joitakin kryptovaroja voidaan pitää rahoitusmarkkinadirektiivi II:n (MiFID II) soveltamisalaan kuuluvina rahoitusvälineinä, sähköistä rahaa koskevan direktiivin piiriin kuuluvana sähköisenä rahana tai toisen maksupalveludirektiivin mukaisina varoina”.⁴² EU-oikeudessa ja EU-toimielimissä

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2023/1114, annettu 31 päivänä toukokuuta 2023, kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta.

³⁹ MiCA-asetus s. 63.

⁴⁰ Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. lokakuuta 2022 uusien teknologioiden vaikutuksesta verotukseen: krypto- ja lohkoketjuteknologiat (2021/2201(INI)) s. 4.

⁴¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1640, annettu 31 päivänä toukokuuta 2024, jäsenvaltioissa käyttöön otettavista mekanismeista rahoitusjärjestelmän käytön estämiseksi rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2015/849 muuttamisesta ja kumoamisesta s. 11.

⁴² Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Kryptovarot – haasteet ja mahdollisuudet” s. 34.

kryptovaluuttoja rinnastetaan siis sekä rahaan että pankkitilien ja arvo-osuuksien kaltaiseen tiliin, mutta toisaalta todetaan, että niitä ei voida pitää käyttö- eikä talletustilinä, maksuna eikä tilisiirtona.

2.2.3 Kryptovaluutat suomalaisessa oikeudessa

Kryptovaluuttoja sääntelee Suomessa laki kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista (kryptovaralaki, 402/2024). Laki korvasi aikaisemmin voimassa olleen virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain (virtuaalivaluuttalaki, 572/2019), jolla implementoitiin viides rahanpesudirektiivi virtuaalivaluuttojen osalta. Uusi laki vaadittiin reagoimaan EU:n MiCa-asetukseen, joka muutti esimerkiksi kryptovarojen tarjoamisen edellytyksiä rekisteröinnistä toimilupaan.⁴³

Viidennen rahanpesudirektiivin määritelmä implementoitiin virtuaalivaluutan määritelmäksi virtuaalivaluuttalain 2 §:ssä. Suomalaisessa lainsäädännössä ja hallintokäytännössä viidennen rahanpesudirektiivin mukainen määritelmä vakiintui virtuaalivaluutan ja kryptovaluutan määritelmäksi.⁴⁴ MiCa-asetuksessa ja uudessa kryptovaralain siirryttiin laajempaan kryptovara-käsitteeseen, jotta sääntelyn alaan saataisiin digitaaliset varat laajemmin.⁴⁵ Tämä ei mielestäni kuitenkaan kumoa aiemmin säädettyä virtuaalivaluutan määritelmää, sillä uuden sääntelyn tavoite oli vain laajentaa sääntelyn soveltamisalaa eikä muotoilla käsitettä uudelleen.

Silloisen virtuaalivaluuttalain ja nykyisen kryptovaralain lähtökohta on, että kryptovaluuttoja omistetaan jonkun palveluntarjoajan kautta. Laki ei siis sovellu yksityisten väliseen virtuaalivaluuttaliikenteeseen. Virtuaalivaluutan tarjoajan käsite asetettiin virtuaalivaluuttalakia säätäessä laajemmaksi kuin mitä viides rahanpesudirektiivi velvoittaa⁴⁶ eikä kryptovaralaki tee suuria muutoksia palveluntarjoajien alaan.⁴⁷ Suomalainen lainsäädäntö kryptovaluuttojen osalta rajoittuu palveluntarjoajien kautta käytyyn toimintaan, esimerkiksi varojen säilyttämiseen tai sijoitus-/myyntitapahtumiin. Suomalainen lainsäädäntö ei tällä

---

⁴³ HE 31/2024 vp, s. 1.

⁴⁴ Ks esim. HE 167/2018 vp s. 29 ja Verohallinto 2020.

⁴⁵ HE 31/2024 vp, s. 26.

⁴⁶ Ks. Hautamäki – Atallah – Koskikare 2019, s. 34–35.

⁴⁷ Tarkemmin ks. HE 31/2024 vp, s. 27–28.

hetkellä sääntelee erikseen esimerkiksi niin sanottujen kylmälompakkojen toimintaa⁴⁸, joka luo omia mielenkiintoisia kysymyksiä, jotka eivät kuitenkaan suoraan liity yritys kiinnitykseen.

Suomalaisessa oikeuskäytännössä on myös pohdittu kryptovaluutan omaisuusluonnetta. Tapauksessa KHO 2019:42 korkein hallinto-oikeus totesi kryptovaluuttojen (tarkemmin Etherin) olevan tuloverolaissa (1535/1992) tarkoitettua omaisuutta, ja sen perusteella verotettavaa varallisuutta, vaikkakin kryptovaluuttojen ei katsottu olevan virallista valuuttaa. Korkein hallinto-oikeus myös sivuutti aikaisemmin mainitun EUT:n tulkinnan tapauksessa C-264/14, Skatteverket v. David Hedqvist vedoten siihen, että tuloverotusta ei ole EU:ssa harmonisoitu.⁴⁹

Tapauksessa KKO 2020:64 korkein oikeus kuitenkin toteaa EUT:n tavoin bitcoin-virtuaalivaluutan olevan sopimukseen perustuva maksuväline, ja ulosotossa virtuaalivaluuttatili voidaan rinnastaa pankkitiliin. Tapauksesta ei kuitenkaan selviä, oliko ulosmitattu omaisuus oikeita lohkoketjuun merkittyjä bitcoineja vai palveluntarjoajan kautta saatuja bitcoinsaatavia. Tällä voi olla merkitystä, kun tulkitaan kryptovaluuttojen ulosmittausta jatkossa tai niiden omaisuusluonnetta. Tapauksessa KKO otti pohjakseen EUT kannan toisin kuin KHO tapauksessa KHO 2019:42.⁵⁰

Vaikka korkeimman hallinto-oikeuden ja korkeimman oikeuden päätökset ovat toisaalta toistensa kanssa ristiriidassa, asia ei kuitenkaan ole yksinkertainen. Tapaukset käsittelevät kryptovaluuttoja täysin eri konteksteissa eli verotuksessa ja ulosmittauksessa. Tästä johtuukin osaltaan se, että kryptovaluuttojen oikeudellista luonnetta on luonnehdittu eri tavoin. Tuomioistuimet eivät siis välttämättä ole eri mieltä kryptovaluuttojen omaisuusluonteesta, sillä on mahdollista, että kryptovaluuttoja tulee tulkita eri asioissa eri tavalla. Toki tuomioistuinten erimielisyyttä ei tule sulkea myöskään kokonaan pois, sillä kumpikaan kanta ei tuomioista selkeästi tule ilmi.

2.3 Yhteenveto

Voidaan todeta kryptovaluuttojen aseman Suomen ja EU:n oikeudessa olevan monitulkintainen, ja niiden luokittelu on vaihdellut eri oikeuslähteissä. Lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä kryptovaluutat on toisinaan rinnastettu pankkitileihin, toisinaan taas

---

⁴⁸ Ks. erilaisista kryptovarojen säilytystavoista Eklund 2023.

⁴⁹ Ks. tarkemmin tapauksesta KHO 2019:42.

⁵⁰ Ks. tarkemmin tapauksesta KKO 2020:64.

maksuvälineisiin. Joissakin lähteissä kryptovaluuttoja käsitellään uutena ja omanlaisena omaisuuseränä. Tämä hajanaisuus osoittaa, että kryptovaluuttojen oikeudellinen asema ei ole täysin vakiintunut.

Koska sääntely on vajanaista eikä yhtenäistä tulkintaa ole saavutettu, vielä ei voida varmuudella määritellä sitä, minkälaista omaisuutta kryptovaluutat ovat. Tämä ei välttämättä koskaan edes selviä (eikä sen edes välttämättä tarvitse selvitä), sillä kryptovaluuttojen omaisuusluonne riippuu todella paljon niiden käyttötilanteesta, niin kuin tapauksista KHO 2019:42 ja KKO 2020:64 ilmenee. Toisaalta ne voidaan rinnastaa arvo-osuuksiin, toisaalta rahaan. Toisaalta oikeastaan ne eivät ole kumpaakaan, sillä kryptovaluutat ovat luoneet uuden varallisuuserän. Jonkinlaista omaisuutta ne kuitenkin ovat, joka on varmistettu esimerkiksi tapauksessa KHO 2019:42. Tämä luokin oikeudelliset haasteet, kun yleisen tulkintalinjan puuttuessa melkein jokaiselta oikeudenalalta tulisi löytää oma tulkintasuositus tälle uuden tyyppiselle varallisuudelle. De lege ferenda -näkökulmalla voitaisiin joka tapauksessa todeta kryptovaluuttojen sääntelyn olevan vajanaista Suomessa ja myös EU:ssa eikä myöskään oikeuskäytäntöä ole riittävästi antamaan yhtenäistä kuvaa.

Oikeudellinen epävarmuus heijastuu myös kryptovaluuttojen yritysikiinnityskelpoisuuteen. Mikäli ne rinnastetaan esimerkiksi rahaan tai arvo-osuuksiin, ne voisivat kuulua yritysikiinnityksen piiriin. Toisaalta, jos niitä pidetään täysin erillisenä varallisuuseränä, niiden kuuluminen yritysikiinnityksen piiriin voidaan kyseenalaistaa.

Jotta kryptovaluuttojen suhdetta yritysikiinnitykseen voidaan tarkastella, tulee pohtia sitä, minkälaista omaisuutta kryptovaluutat ovat. Kun pohditaan kryptovaluuttojen kuulumista yritysikiinnityksen alaan ja niiden soveltuvuutta yritysikiinnityksen sääntelyyn, tulee pohtia sitä, voidaanko kryptovaluuttoja rinnastaa johonkin yritysikiinnityksen alaiseen omaisuuteen, tulevatko ne yritysikiinnityksen piiriin myös täysin omana omaisuusluokkana vai jäävätkö ne yritysikiinnityksen ulkopuolelle. Tämän jälkeen voidaan tarkastella tarkemmin kryptovaluuttojen soveltuvuutta yritysikiinnitykseen alaan.

3 Kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityksen alaiseen omaisuuteen

3.1 Arvo-osuus, rahaa vai ei kumpaakaan?

3.1.1 Rinnastaminen rahaan

Yleistä tulkintalinjaa ei siis tällä hetkellä ole vielä saavutettu siitä, minkälaista omaisuutta kryptovaluutat ovat. Tämän vuoksi tulkinta yrityskiinnityksen kuulumisen alaan täytyy tehdä pohtimalla kysymystä monialaisesti ottamalla huomioon ainakin yrityskiinnityksen tavoitteet ja rajoitteet sekä kysymys laajentavasta ja suppeasta tulkinnasta.

Keskitalo käsittelee oikeustieteellistä rahateoriaa ja virtuaalivaluuttoja kattavasti artikkelissaan. Keskitalo nostaa esille rahan määritelmän ja roolin osakeyhtiölaissa (624/2006), rahankeräyslaissa (863/2019) ja konkurssilaissa (120/2004). Osakeyhtiölain kohdalla lain esitöiden ja oikeuskirjallisuuden perusteella, jos pankki hyväksyy luovuttamien varojen tallettamisen osakeyhtiön pankkitilille, maksu on tehty rahalla. Kuitenkin tällä hetkellä osakkeiden merkintähinnan maksaminen virtuaalivaluutalla on muulla kuin rahalla tehty maksu.⁵¹ Myös rahankeräyslakiin virtuaalivaluutat on otettu mukaan, vaikkakin niitä ei lain mukaan pidetä varsinaisesti rahana.⁵² Konkurssilaissa ei määritellä, mitä rahalla tarkoitetaan, mutta voidaan katsoa rahan määritelmän olevan konkurssilain kohdalla suppea, jopa niin suppea ettei pankkirahakaan välttämättä olisi rahaa konkurssilain näkökulmasta.⁵³

Yhtä ja oikeaa rahan määritelmää ei löydy myöskään suomalaisesta oikeudesta, vaikkakin erilaisia oikeudellisia teorioita rahasta on tehtykin.⁵⁴ Se, mitä pidetään rahana, riippuukin paljon kontekstista ja sovellettavasta laista. Lisäksi tulkinnan laajuus määrittää paljon, milloin jotain voidaan pitää rahana. Virtuaalivaluuttojen kohdalla voidaankin todeta, ettei niitä voida pitää rahana suppeassa merkityksessä, mutta siitä huolimatta en pidä sitä esteenä sille, että virtuaalivaluuttojen kohdalla tulkinta-apua ja rinnastusta voitaisiin ottaa myös rahan käsitteestä.

---

⁵¹ Keskitalo 2023, s. 493–494.

⁵² Keskitalo 2023, s. 494–495.

⁵³ Keskitalo 2023, s. 496–497.

⁵⁴ Oikeudellisesta rahateoriasta tarkemmin ks. Keskitalo 2023, s. 491–492 ja rahan juridiikasta Keskitalo 2022.

3.1.2 Rinnastaminen arvo-osuuksiin ja arvopapereihin

Pohdintaan voidaan ottaa myös rinnastaminen ja tulkinta-apun ottaminen arvo-osuustileistä. Kryptovaluuttojen rinnastaminen arvo-osuuksiin on tietyissä tilanteissa mielekäästä ja voi antaa arvokasta oikeudellista tulkinta-apua. Esimerkiksi toiselle kuuluvan virtuaalivaluutan luovutuksessa sekä maksu- ja saantosuojan kysymyksissä on katsottu, että arvo-osuuksien sääntelystä on mahdollista saada paljonkin tulkinta-apua.⁵⁵ Täytyy kuitenkin todeta, että kryptovaluutat eivät voi nykyainsäädännöllä olla arvo-osuuksia, sillä arvo-osuuksilla on laissa todettu määritelmä. Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 3 §:ssä arvo-osuus määritellään olevan arvopaperimarkkinalain (746/2012) tarkoittama osake, osuus tai muu oikeus, sijoituspalvelulain (747/2012) tarkoittama muu rahoitusväline tai siihen rinnastuva oikeus tai muu arvopaperi, joka liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Kryptovaluutat eivät tätä määritelmää täytä, sillä ne perustuvat nimenomaisesti hajautetulle tilikirjalle eivätkä keskitetyille. Myöskään tämä ei kuitenkaan mielestäni estä merkittävää tulkinta-apun saamista arvo-osuuksista, samalla tavalla kuin rahan käsitteestä.

Virtuaalivaluuttalain esitöissä mainitaan, että virtuaalivaluutta voi täyttää arvopaperimarkkinalain 2:2 §:n tarkoittaman rahoitusvälineen määritelmän, jolloin siihen sovellettaisiin myös arvopaperimarkkinalakia. Virtuaalivaluuttalakiin lisättiin informatiivinen viittaus arvopaperimarkkinalakiin.⁵⁶ Jos virtuaalivaluutta tulee arvopaperimarkkinalain soveltamisalaan, se tulee samalla EU:n arvopaperimarkkinasääntelyn piiriin, sillä arvopaperimarkkinalailla osaltaan on pyritty implementoimaan EU-sääntelyä.⁵⁷ Tätä kautta voidaan tehdä mielenkiintoinen pohdinta siitä, voitaisiinko virtuaalivaluuttoja pitää myös arvopapereina, jos ne kuuluvat arvopaperimarkkinoiden sääntelyn piiriin. Tämä olisi hyvin merkittävä rinnastus myös yritys kiinnitystä ajatellen, sillä arvopaperit kuuluvat suoraan YrKiinL 3 §:n sanamuodon nojalla yritys kiinnityksen alaan.

3.1.3 Yhteenveto

Suomen ja EU:n oikeuskäytäntö viittaavat siihen, että kryptovaluutat voidaan tietyissä tilanteissa rinnastaa analogisesti arvo-osuuksiin tai muuhun rahoitusomaisuuteen niin kuin

---

⁵⁵ Kaisto – Paukku – Riekkinen 2023, s. 12, s. 29 ja s. 55.

⁵⁶ HE 167/2018 vp, s. 90.

⁵⁷ HE 32/2012 vp, s. 1–2.

kuudennessa rahanpesudirektiivissä, tai jopa rahaan kuten esimerkiksi osakeyhtiölain soveltamisalalla. Arvo-osuuksien ja kryptovaluuttojen, tai rahan ja kryptovaluuttojen, rinnastus ei kuitenkaan ole yksinkertaista ja ongelmantonta. Rahoitusomaisuuden käsite kattaa ainakin muun muassa arvopaperit ja arvo-osuudet, mutta kryptovaluuttojen erityisluonteen vuoksi niiden rinnastaminen suoraan edellä mainittuihin omaisuuseriin voidaan myös helposti kyseenalaistaa. Lisäksi oikeuskäytännön hajanaisuus ja yhteen kokoavan sääntelyn puuttuminen indikoi sitä, että näihin rinnastaminen ei ole ongelmantonta.

Kun selvitetään kryptovaluuttojen kuulumista yrityskiinnityksen alaan, tulee pohtia erilaisia tulkintavaihtoehtoja. Erilaiset tulkintavaihtoehdot eivät kuitenkaan ole välttämättä toistensa kanssa yhtä käyttökelpoisia. Rinnastus arvopapereihin ja arvo-osuuksiin voi olla käyttökelpoisempi kuin rinnastus rahaan, sillä rahaan rinnastamalla joudutaan todennäköisesti tekemään etäisempi rinnastus ja laajempi tulkinta kuin arvopapereihin ja arvo-osuuksiin rinnastamalla.

3.2 Ovatko kryptovaluutat yrityskiinnityksen alaista omaisuutta?

3.2.1 Lainopillinen tulkinta

Lainsäädännön merkitys saadaan selville tulkinnan avulla. Sanamuotoa voidaan tulkita supistavasti tai laajentavasti.⁵⁸ Yksi tulkinnan muoto on analogia eli samankaltaisuusvertailu. Sen avulla pyritään osoittamaan riittävä yhdenmukaisuus kahden tapauksen kesken. Analogian vastakohtana pidetään vastakohtaispäätelmää. Siinä suljetaan tapaus pois säännöksen soveltamisalasta, sillä tapaus ei mahdu sanan normaalimerkityksen piiriin. Vastakohtaispäätelyä käytetään esimerkiksi poikkeussäännösten tulkinnassa.⁵⁹ Se, käytetäänkö analogiaa vai vastakohtaispäätelmää selviää muilla kuin kielellisen tulkinnan menetelmillä, esimerkiksi historiallisen, systemaattisen tai tavoitteellisen tulkinnan avulla.⁶⁰

3.2.2 Supistava vai laajentava tulkinta? Analogia vai vastakohtaispäätelmä?

Yrityskiinnityksen voidaan todeta olevan monella tapaa poikkeuksellinen panttioikeus.⁶¹ Tämä luo oikeudellista problematiikkaa lain tavoitteiden ja esineoikeudellisten yleisten oppien välille. Yleinen poikkeussääntöjen tulkintaperiaate vaatisi sitä, että yrityskiinnityksen

---

⁵⁸ Laajentavasta ja supistavasta tulkinnasta ks. esim. Aarnio 2011, s. 39.

⁵⁹ Aarnio 2011, s. 40–41.

⁶⁰ Määttä ym. 2018, s. 11.

⁶¹ Ks. luku 2.3.

soveltamisalaa ja säännöksiä olisi tulkittava suppeasti tai esimerkiksi vastakohtaispäätelmää käyttämällä.⁶² Tuomiston mielestä yritysikiinnityksessä oikeusperiaatteen ja lain tavoitteiden välisellä ristiriidalla ei kuitenkaan ole todennäköisesti todellista merkitystä viitaten siihen, että oikeusperiaatteella ei ole lain tavoitteita syrjäyttävää vaikutusta.⁶³ Mielestäni tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö nämä näkökulmat tulisi ottaa huomioon, kun pohditaan esimerkiksi kryptovaluuttojen suhdetta yritysikiinnitykseen. Uutta omaisuuserää tarkastellessa tulee ottaa huomioon myös niitä perusteluita, jotka puhuisivat niiden soveltuvuutta vastaan. Varsinkin, kun irtaimistokiinnityksessä tällainen suppeaa tulkinta tulikin sovellettavaksi Caseliuksen mukaan eikä irtaimistokiinnityksen alaa kuulunut hänen mukaansa laajentaa muihin tapauksiin kuin niihin, jotka olivat laissa erikseen mainittu.⁶⁴ Lisäksi myös Tuomiston mukaan sivullisten luottamuksen suojaaminen edellyttäisi yritysikiinnityksessä suppeaa tulkintaa.⁶⁵

Edellä mainitut seikat puhuisivat sen puolesta, että YrKiinL:ää tulisi tulkita supistavasti. Tämä tarkoittaisi pitäytymistä lain sanamuodossa ja tulkitsemista sanamuodon kautta. Niin kuin aikaisemmin on todettu, YrKiinL luettelee yritysikiinnityksen piiriin kuuluvan omaisuuden, johon kryptovaluutat eivät suoraan kuulu. Sanamuodon mukaisen tulkinnan mukaan ne eivät näyttäisi kuuluvan yritysikiinnityksen piiriin. Tällainen suppea tulkinta olisi kuitenkin hyvinkin paljon ristiriidassa yritysikiinnityksen tavoitteiden kanssa.⁶⁶

Yritysikiinnityksen piiri on haluttu pitää laajana, jotta lähes kaikki yrityksen irtain omaisuus tulisi yritysikiinnityksen alaan. Lain esitöissä ja oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että yritysikiinnityksen alainen irtain omaisuus kattaa käytännössä kaiken yrityksen irtaimen omaisuuden lain sanamuodosta huolimatta.⁶⁷ Tavoitteellisen ja varsinkin historiallisen tavoitteellisen tulkinnan kautta voidaankin todeta lainsäätäjän tahdon olevan pitää yritysikiinnityksen alainen omaisuus mahdollisimman laajana.⁶⁸ Tämä puhuisi sen puolesta, että kryptovaluutat pitäisi analogisesti katsoa kuuluvan yritysikiinnityksen piiriin.

---

⁶² Tuomisto 2007, s. 14.

⁶³ Tuomisto 2007, s. 14.

⁶⁴ Caselius 1923, s. 8 ja s. 50.

⁶⁵ Tuomisto 2007, s. 14.

⁶⁶ Ks. luku 2.1.

⁶⁷ Ks. luku 2.

⁶⁸ Tavoitteellisesta tulkinnasta ks. esim. Määttä ym. 2018, s. 12.

3.2.3 Johtopäätös

Vaikka yritysikiinnityksen luonne erikoislaatuksena panttioikeutena ja poikkeuksena yleisiin panttioikeussäännöksiin edellyttäisi oikeusperiaatteiden mukaan, että lakia tulisi tulkita supistavasti, en näe tälle kuitenkaan YrKiinL:n kohdalla edellytyksiä. Oikeuslähdeopillisesti oikeusperiaatteet kuuluvat sallittuihin oikeuslähteisiin ja lainsäätäjän tarkoitus taas heikosti velvoittaviin. Voidaan todeta se, että nämä oikeuslähteet eivät ole keskenään välttämättä samanarvoisia ja sallittujen oikeuslähteiden käyttö ei vertaudu heikosti velvoittaville.⁶⁹ Tästä voidaan tehdä johtopäätös, että jos lainsäätäjän tarkoitus puhuu analogisen ja laajentavan tulkinnan puolesta, supistavan tulkinnan puolesta puhuva oikeusperiaate voidaan sivuuttaa, ilman vaikutusta ratkaisun legitimitettiin.

Kryptovaluuttojen voitaisiin katsoa kuuluvan samaan ryhmään kuin YrKiinL 3 §:n 4. kohdan omaisuuserät, sillä omaisuuserien välinen jonkinasteinen rinnastettavuus on todettu suomalaisessa ja Euroopan unioninkin oikeudessa.⁷⁰ Mielestäni ei ole edes tarvittavaa määrittellä sitä, rinnastetaanko kryptovaluutat rahaan tai arvo-osuuksiin vai kuuluvatko ne YrKiinL:n tarkoittamaan muuhun rahoitusomaisuuteen. Mielestäni lain tavoitteet puhuvat jo pelkästään sen puolesta, että jos kryptovaluutat voidaan katsoa kuuluvan samaan omaisuusryhmään kuin 3 §:n 4. kohdan omaisuuserät, ne voitaisiin katsoa kuuluvan yritysikiinnityksen piiriin. Voitaisiinkin todeta kryptovaluuttojen kuuluvan analogisesti ja laajentavan tulkinnan kautta YrKiinL:n tarkoittamaan yritysikiinnityksen alaiseen omaisuuteen.

Eli vaikka kryptovaluuttojen rinnastaminen muihin lain tarkoittamiin omaisuuseriin ei ole ongelmatonta, mielestäni se riittää, että ne voidaan rinnastaa kuuluvan samaan ryhmään ja näin kuuluvan myös esimerkiksi lain tarkoittamaan muuhun rahoitusomaisuuteen varsinkin, kun lain tavoitteet puhuvat laajentavan tulkinnan ja analogisen tulkinnan puolesta.

---

⁶⁹ Aarnio 2011, s. 69–70, Hirvonen 2011, s. 42–43.

⁷⁰ Ks. luku 3.

4 Kryptovaluuttojen erillispanttaus yrityskiinnityksestä huolimatta

4.1 Yrityskiinnityksen suhde muihin vakuusmuotoihin

Kun on todettu se, että kryptovaluutat voidaan katsoa kuuluvan yrityskiinnityksen piiriin YrKiinL 3.1,4 §:n nojalla, pohdittavaksi tulee myös kuuluminen YrKiinL 4 §:n soveltamisalaan. Kyseisessä pykälässä säädetään yrityskiinnityksen suhteesta muihin vakuusmuotoihin. Pykälän kolmannen momentin mukaan yrityskiinnityksen kohteena olevaa omaisuutta ei saa erillispantata eikä sellainen panttaus sido kiinnityksenhaltijaa. Tämä ei kuitenkaan koske arvopapereita, arvo-osuuksia eikä saatavia. Kysymykseksi nousee siis se, voidaanko kryptovaluutat lukea myös 4.3 §:n tarkoittamiin omaisuuseriin, vaikka pykälän sanamuoto eroaa selvästi lain 3.1,4 §:n sanamuodosta, jonka mukaan yrityskiinnityksen piiriin kuuluvat kassavarat, saatavat, arvopaperit, arvo-osuudet ja muu rahoitusomaisuus.

Tarkastelun lähtökohdaksi on hyvä asettaa jälleen lain esityöt ja lainsäätäjän tarkoitus. Lain esitöissä todetaan, että yrityskiinnityksen alaista omaisuutta ei saisi antaa pantiksi. Kyseinen säännös ei kuitenkaan koskisi arvopapereita ja saatavia.⁷¹ Kun arvo-osuudet lisättiin yrityskiinnityslain piiriin, myös YrKiinL 4.3 §:n lisättiin maininta arvo-osuuksista, jotta niiden oikeudellinen asema osana yrityskiinnitystä olisi sama kuin arvopapereilla.⁷² Säännös erillispanttauksen kiellosta on tarkoitettu suojaamaan yrityskiinnityksen haltijoita. Erillispanttaus tuottaa paremman etuoikeuden kuin yrityskiinnitys, sillä panttivelkojalla on oikeus realisoida vakuus normaaliin tapaan.⁷³ Jos erillispanttaus olisi rajoittamattomasti mahdollista, yrityskiinnityksen vakuusarvo olisi hyvin helposti heikennettävissä.⁷⁴

Poikkeuksena tästä erillispanttauskiellosta ovat arvopaperit, arvo-osuudet ja saatavat. Näiden panttaaminen on yksinkertaista ja helppoa. Lisäksi vaihtoehtoiset panttaustavat ovat varmempia vakuuskeinoja, joten niiden vakuusarvo on paremmin hyödynnettävissä näin verrattuna yrityskiinnitykseen.⁷⁵ Saatavien erillispanttauksen sallimista perustellaan myös factoringrahoituksen kautta, sillä se perustuu saatavien panttaukseseen, eikä tätä järjestelmää haluttu heikentää.⁷⁶

---

⁷¹ HE 190/1983 vp, s. 8.

⁷² HE 104/1990 vp, s. 78.

⁷³ Tuomisto 2007, s. 154.

⁷⁴ Ojanen – Sutinen 1991, s. 50.

⁷⁵ Tuomisto 2007, s. 154.

⁷⁶ Tuomisto 2007, s. 154 ja HE 190/1983 vp, s. 7.

4.2 Kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityslain 4.3 §:n soveltamisalaan

Voidaan todeta erillispanttauskiellon olevan vahva pääsääntö, johon on tarkoitettu asettaa tarkat poikkeukset hyvillä perusteluilla. Kryptovaluuttojen osalta kysymykseksi nousee se, olisiko perusteita laajentaa YrKiinL 4.3 §:n soveltamisala koskemaan myös kryptovaluuttoja, ja onko perusteita poiketa kryptovaluuttojen osalta erillispanttauskiellosta.

Kysymys eroaa merkittävästi siitä, kuuluvatko kryptovaluutat yrityskiinnityksen alaiseen omaisuuteen. Yrityskiinnityksen alaan kuuluva omaisuus ei ole tarkoitettu tyhjentäväksi listaksi, vaan että kaikenlainen yrityksen irtain omaisuus kuuluisi yrityskiinnityksen alaan.⁷⁷ YrKiinL 4.3 § on taas tarkoitettu rajatuksi poikkeukseksi vahvaan pääsääntöön. Yrityskiinnityksen voidaan katsoa olevan poikkeus tavanomaiseen panttaukseen⁷⁸ mutta YrKiinL 4.3 § on selvästi poikkeussäännös. YrKiinL 4.3 § on eri tavalla ja eri voimakkuudella poikkeussääntö, kuin yrityskiinnitys verrattuna tavanomaiseen panttioikeuteen.

Tulkintaeroa tulee huomattavasti, kun verrataan koko säädöstä poikkeuksena ja lain sisällä sijaitsevaa poikkeussäännöstä. Poikkeussäännöksissä yleisesti noudatetaan tulkinnassa aiemmin mainittua vastakohtaispäätelmää. Jos tapaus ei mahdu sanamuodon piiriin, säännöksen poikkeusluonteesta johtuu, että sitä ei voida tapauksessa soveltaa.⁷⁹ Laajentavaa ja analogista tulkintaa vastaan voi löytyä perusteita mahdollisesti myös YrKiinL:n tavoitteista. Jos YrKiinL 4.3 §:ää tulkitaan laajentavasti, se heikentää yrityskiinnityksen asemaa, sillä yhä useampaa omaisuuserää voidaan erillispantata, mikä antaa paremman etuoikeuden kyseiseen esineeseen. Vaikuttaako tämä kuitenkin negatiivisesti yrityskiinnityksen tavoitteeseen? Lisäksi pohdittavaksi tulee ottaa myös laajemmin koko esinevakuusjärjestelmä.

Systemaattisessa tulkinnassa sovellettavaa säännöstä tarkastellaan osana laajempaa kokonaisuutta. Tulkinnassa otetaan huomioon esimerkiksi oikeudenalan yleiset opit, oikeusteoriat ja oikeusjärjestyksen systematiikka ja logiikka.⁸⁰ Yrityskiinnitys on tällä

---

⁷⁷ Ks. luku 2.1.1.

⁷⁸ Ks. luku 2.1.4.

⁷⁹ Aarnio 2011, s. 41.

⁸⁰ Systemaattisesta tulkinnasta ks. esim. Määttä ym. 2018, s. 12 ja Hirvonen 2011, s. 39.

hetkellä lähinnä lisävakuus⁸¹ ja esinevakuusjärjestelmän yhtenä tavoitteena on turvata velkojan oikeus saada suoritus.⁸² Tämä luonnollisesti onnistuu parhaiten silloin, kun esineen vakuusarvo hyödynnetään tehokkaimmin. Tämä on yksi syy, jonka vuoksi yritys kiinnitys on säädetty pääsääntöisesti toissijaiseksi suhteessa muihin kiinnitysvakuuksiin.⁸³ Lisäksi erillispanttauskiellon poikkeukset on luotu sitä varten, että helposti pantattavien esineiden tehokas vakuuskäyttö mahdollistetaan yritys kiinnityksestä huolimatta.⁸⁴

Termi ”helposti pantattava” voi olla epätäsmällinen ja herättää kysymyksen esimerkiksi teollisoikeuksien erillispanttauksesta. Teollisoikeuksien panttauksesta on tehtävä ilmoitus rekisteriviranomaiselle, joka kirjaa teollisoikeuden panttauksen.⁸⁵ Tällainen kirjaamispanntaus voidaan periaatteessa katsoa olevan myös tietyllä tapaa ”helposti pantattava”.

Yritys kiinnitykselle tyypillisiä kilpailevia panttauksia ovat taas käteispanntaus ja denuntiaatio.⁸⁶ Arvo-osuuksien panttaus tapahtuu myös kirjaamalla, mutta YrKiinL:n lisättiin erikseen näiden kuulumisen erillispanttauskiellon poikkeusten alaan. Lisäksi YrKiinL:n esityöt mainitsevat erikseen immateriaalisten oikeuksien kuulumisen erillispanttauskiellon piiriin.⁸⁷ Voidaankin tulkita, että helposti pantattavilla omaisuuslajeilla tarkoitetaan, arvopapereita, arvo-osuuksia, ja niiden kaltaisia omaisuuslajeja. Tällaisten omaisuuslajien erillispanttauksen salliminen mahdollistaa niiden vakuusarvon käytön tehokkaimmin. Systemaattisen tulkinnan kautta voidaankin päästä johtopäätökseen, että esinevakuusjärjestelmän johdonmukaisuus ja tehokkuus puoltaa sitä, että myös tässä tapauksessa kryptovaluuttojen rinnastus arvopapereihin ja arvo-osuuksiin olisi mahdollista.

En myöskään näe, että kryptovaluuttojen erillispanttauksen salliminen vaikuttaisi negatiivisesti yritys kiinnityksen tavoitteisiin. Yritys kiinnityksen tarkoitus ei ole olla ensisijainen vakuusmuoto ja sitä käytetäänkin lähinnä lisävakuutena. Vaikka yritys kiinnitys onkin tarkoitettu laajaksi vakuusmuodoksi, sen luonne toissijaisena vakuutena ja kryptovaluuttojen vahva rinnastuminen arvopapereihin ja arvo-osuuksiin voisi toimia perusteluna sille, että poikkeus koskien erillispanttauksista voitaisiin tulkita koskevan myös kryptovaluuttoja.⁸⁸ YrKiinL:n esitöissä on lisäksi erikseen mainittu, että yritys kiinnityksen

---

⁸¹ Ks. luku 2.1.1 ja Tuomisto 2007, s. 15.

⁸² Tammi-Salminen 2015, s. 13.

⁸³ Tuomisto 2007, s. 112.

⁸⁴ Ks. Tuomisto 2007, s. 154 ja Ojanen – Sutinen 1991, s. 51.

⁸⁵ Tuomisto 2007, s. 132.

⁸⁶ Tuomisto 2007, s. 131.

⁸⁷ HE 190/1983 vp, s. 8.

⁸⁸ Kryptovaluuttojen rinnastamisesta edellä mainittuihin omaisuuseriin ks. luku 3.1.

tarkoituksena ei ole estää esimerkiksi factoring-saatavien käyttöä yrityksen rahoitustoiminnassa.⁸⁹ Samanlaista logiikkaa voidaan mielestäni soveltaa myös helposti pantattaviin omaisuuslajeihin. Yrityskiinnityksen tarkoitus ei ole estää yritystä käyttämästä helposti pantattavien omaisuuslajien tehokkainta vakuuskäyttöä. Tämän vuoksi myös historiallis-tavoitteellisen tulkinnan kautta voidaan päästä päätelmään, että on perustelua ulottaa kryptovaluutat erillispanttauskiellon ulkopuolelle.

On myös hyvä todeta, että erillispanttauksen lakisääteisestä mahdollisuudesta huolimatta, erillispanttaus ei ole aina siltikään mahdollista. Jos luotonantaja haluaa välttyä kryptovaluutan erillispanttaukselta, hän voi vaatia luotonantajaa sitoutumaan olemaan panttaamatta tai luovuttamatta kiinnitettyä omaisuutta niin sanotulla *negative pledge* -lausekkeella.⁹⁰ Luotonantaja voi siis estää erillispanttauksen jo panttaussopimusvaiheessa, eikä tällaisessa tilanteessa lain sallimalla erillispanttauksen mahdollisuudella ole merkitystä. Tällaisten kompetenssirajoitusehtojen sivullisittomuuden edellytyksenä kuitenkin on, että luotonantajan oikeus on yksilöity.⁹¹ Kryptovaluuttojen osalta kompetenssirajoitetut kryptovaluutat tulee siis yksilöidä riittävällä tasolla, jotta rajoitusehto on sivullisia sitova.

Yhteenvedona voidaan todeta, että huolimatta YrKiinL 4.3 §:n poikkeusluonteesta, on olemassa vahvat tulkinnalliset perusteet sille, että kryptovaluutat voidaan rinnastaa myös kyseisessä säännöksessä arvopapereihin ja arvo-osuuksiin, ja näin ulottaa erillispanttauskiellon ulkopuolelle. Tämä ei mielestäni vaikuta negatiivisesti lainsäätäjän tahtoon, ja voidaan jopa todeta järjestelmän tehokkuuden jopa puoltavan tätä, sillä järjestelmän johdonmukaisuuden ja lainsäätäjän tahdon voidaan katsoa puoltavan edellä mainittua tulkintaa. Lisäksi pelkästään yleinen periaate poikkeussäännösten suppeasta tulkinnasta ei mielestäni ole riittävä peruste katsoa kryptovaluuttojen kuuluvan erillispanttauskiellon piiriin.

---

⁸⁹ HE 190/1983 vp, s. 7.

⁹⁰ Kompetenssirajoitusehdoista ks. tarkemmin esim. Tammi-Salminen 2001, s. 68–69.

⁹¹ Ks. tarkemmin Tammi-Salminen 2001, s. 83.

5 Johtopäätöksiä

Kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityksen piiriin on vielä sääntelemätön alue, josta ei löydy lainsäädäntöä, oikeuskirjallisuutta tai oikeustapauksia. Käytettävissä olevan lainsäädännön, oikeuskäytännön ja oikeuskirjallisuuden perusteella voidaan kuitenkin esittää perusteltu tulkinta niiden kuulumisesta yrityskiinnityksen alaan.

Koska yrityskiinnityksen tarkoituksena on kattaa laajasti yrityksen irtain omaisuus, kryptovaluuttojen jättäminen sen ulkopuolelle on mielestäni ristiriidassa lainsäätäjän alkuperäisen tarkoituksen kanssa. Kryptovaluutat voitaisiin tuoda yrityskiinnityksen alaan rinnastamalla ne esimerkiksi arvo-osuuksiin, rahaan tai arvopapereihin. Mielestäni ei ole kuitenkaan tarpeellista nimetä erikseen, mihin omaisuuslajiin kryptovaluutat tulee rinnastaa, sillä yrityskiinnityksen tavoitteet osana esinevakuusjärjestelmää puoltavat kryptovaluuttojen kuulumista yrityskiinnityksen alaan myös omana omaisuuslajinaan. Vahva rinnastuminen arvo-osuuksiin, ja mahdollisesti myös arvopapereihin, sekä esinevakuusjärjestelmän tehokkuus, johdonmukaisuus ja tavoitteet puoltavat myös kryptovaluuttojen kuulumista erillispanntauskiellon poikkeuksen piiriin.

Kryptovaluuttojen asemaa omaisuutena ei ole yksiselitteisesti määritelty missään oikeuslähteessä, joten kryptovaluuttojen asema yrityskiinnityksessä tulisi mielestäni perustua tulkintaan, jossa otetaan huomioon yrityskiinnityksen ja esinevakuusjärjestelmän tarkoitus sekä kryptovaluuttojen erityispiirteet omaisuuslajina.

Vaikka kryptovaluutat voitaisiin tulkita kuuluvaksi yrityskiinnityksen piiriin laajentavan ja analogisen tulkinnan kautta, tämä ei välttämättä poista tarvetta sääntelyn lisäämiselle. On perusteltua kysyä, tulisiko lainsäädäntöä täsmentää kryptovaluuttojen osalta, jotta niiden asema vakuusmuotona olisi selvempi. Toisaalta, jos kryptovaluutat määriteltäisiin laissa erilliseksi omaisuuslajiksi, niiden kuuluminen yrityskiinnityksen alaan saattaisi kyseenalaistaa jälleen. Jos kryptovaluutat erotettaisiin lainsäädännössä muusta rahoitusomaisuudesta, ne voisivat jäädä yrityskiinnityksen alan ulkopuolelle, ellei niitä erikseen säädettäisi sen alaisiksi. Nykyinen lainsäädäntö antaa mielestäni tarpeeksi oikeudellista ainesta, jotta kryptovaluuttojen kuuluminen yrityskiinnityksen alaan voidaan todeta olevan mahdollista. Kryptovaluuttojen vakuuskäyttö on kuitenkin monimutkainen kokonaisuus, joka saattaa vaatia enemmän sääntelyä tulevaisuudessa.